

שיעורו השבועי של מרן ראש הישיבה
רבנו מאיר מאזוז שליט"א

בית הכנסת "אהבת התורה - איש מצליח"
רחוב הרב עוזיאל 43 ב"ב

בשעה 20:00

בית נאמן

מוצאי שבת פרשת וישלח, כ' בכסלו תשפ"ד

נושאי השיעור:

ניתן לשמוע
בשידור ישיר את
שיעורו של מרן שליט"א
בערוץ קול ברמה.
או בליקו בית נאמן:
079-9270505

א. מוסר ודרך ארץ. ב. לאהוב כל אחד מישראל. ג. תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם. ד. לתת לקטן להדליק נרות ההידור. ה. חיילים שנמצאים על פני השדה אם ידליקו בברכה. ו. דין אורח, ואיך מועיל שמשתתף בפרוטות, הרי אין מעות קוננות? ז. חייל שרעיתו בבית אביו.

"ברוך הגומל לחייבים טובות שגמלני כל טוב"

א. שבוע טוב ומבורך. "ברוך הגומל לחייבים טובות שגמלני כל טוב". אני מברך בלי שם ומלכות, כי כבר בירכתי כאן בבית הכנסת. ולמה אני מברך את זה? כי הגעתי למצב שנאמר בתהלים: "כל אוכל תתעב נפשם ויגיעו עד שערי מות" (תהלים ק"ז, י"ח). אחרים אומרים "עד שערי מוות בר מינן", אני לא אומר בר מינן, כי הגעתי עד שערי מוות פשוטו כמשמעו! פעם כשהרב ישראל מאיר לאו שליט"א היה רב בנתניה (אחר כך היה רב ראשי), הוא נסע באוטובוס, וירו עליו מחבלים, אבל האוטובוס היה ממוגן - "אמגנר אפרים" (הושע י"א, ח) וברוך ה' לא קרה לו כלום. אז כשפגש אותו חברו רבי דוד שלוש אמר לו: "ברוך רחמנא דיהבך לעפרא, ולא יהבך לך". אמר לו הרב: מה? הגמרא (ברכות דף ב"ד ע"ב) - כתבה הפוך - "ברוך רחמנא דיהבך לך, ולא יהבך לעפרא". אמר לו הרב שלוש: אתה לא מבין אותי, "דיהבך לעפרא" - שאתה דורך על העפר. "ולא יהבך לך" - שאנחנו נישא אותך באלונקה... אתה בריא ויכול ללכת. חכמי מרוקו היו מדברים בשפת חידות. "ברוך רחמנא דיהבך לעפרא, ולא יהבך לך". הגעתי למצב שכל הזמן בדיקות לב, בדיקות כאלה ובדיקות אחרות. הייתי שם שבוע ימים, מיום רביעי עד יום רביעי.

קודם כל דרך ארץ

ב. ואנשים חושבים שמי שהלך לבית חולים וזכו, נעשה בריא יותר ממה שהיה... מה עושים לו? זה אומר "ברוך רופא חולים", והשני גם אומר "ברוך רופא חולים", והשלישי "ברוך רופא חולים". עד שאתה אומר "ברוך רופא חולים" ראשי תיבות ברח - תברח מהמשוגעים האלה... מי אמר לכם שאני בריא? תגידי: מה שלומך? איך אתה מרגיש? וזהו. לא "ברוך רופא חולים".

1. איך אני יודע שהגעתי עד שערי מוות? בא הרופא ושאל אותי מה השם שלך ושכחתי זה דבר עושים לפטר בחיבוט הקבר. יבוא המלאך שממונה על חיבוט הקבר ויאמר לו: מה השם שלך? ואם הוא לא בסדר, יאמר: שכחתי. שכחתי? "אדרב". לכן עושים סגולה להגיד בסוף אלקי נצור פסוק שמתחיל באות הראשונה ובאות האחרונה של השם של האדם. ומצאתי רמז לסגולה הזאת במה שכתוב על קברו של מהרש"ם - רבי שמואל די מודינה. (זה חכם גדול שהיה בתקופת מרן). על קברו כתוב: "שלום רב לאוהבי תורתך ואין למו מכשול" (תהלים ק"ט, קס"ה). מה הקשר? שמו רבי שמואל די מודינה, שמואל מתחיל בשי"ן מסתיים בלמ"ד, אז כתבו על קברו "שלום רב לאוהבי תורתך ואין למו מכשול". אין מקור אחר לסגולה הזאת, רק הגהה ברש"י במיכה (ו, ט) בפסוק "ותושיה יראה שמך". ואת הגהה הזאת לא אמר ראש"י, אלא היה חכם שלי (חצי מקובל חצי נביא. אינני יודע מה הוא בדיוק). וקוראים לו עובדיה הנביא. והוא כותב כמה הגהות ברש"י בישיעה ובחומש, וחותם שמה "דר"ע". מה זה דר"ע? דבריי רבי עובדיה. מי זה רבי עובדיה? לא יודעים מי זה. אבל הוא היה בסביבות שנת ת' ומעלה, ומהרש"ם היה לפני כן, לכן אמרתי שהמקור לזה מהרש"ם. [א.ה. לפני שנים ראיתי בצוואת רבי יוסף מולכו זצ"ל מחבר ס' שלחן גבוה (נדפסה בתחילת ספרו על י"ד) אחר שציוה שסמוך למיתו יאמרו לו להתוודות הוסיף: גם שיזכירו לי לקרוא פסוק "י"י יגמור בעדי י"י חסדך לעולם מעשה ידך אל תרף" כי שמי בקרבו. שפסו זה אני אומר בצאתי בבוקר מפתח בתי בנישית המזוזה כדי שלא אשכח שמי כששאלו אותי בקבר מה שמך" וכו'. ע"כ. ואפשר שגם מהרש"ם נהג כן. וגם בדברי רד"ע הנז' לא נזכר "אלקי נצור"].

היה שוטה אחד בפעם הקודמת (בבית חולים אסותא), כשלקחו אותי אחרי הניתוח לחדר התאוששות, בדרך הוא כבר אומר לי: "ברוך רופא חולים". אני נכנס לחדר, ועוד פעם אומר: "ברוך רופא חולים". בערב שוב: "ברוך רופא חולים". מחר: "ברוך רופא חולים". אמרתי לו: תפסיק. כל פעם "ברוך רופא חולים"? אם היה לי מקל, הייתי מכה אותו על הראש שלו ואומר לו: "ברוך רופא חולים"... מה השגעון הזה?! מה הטריוף הזה? אחרי שאדם עובר ניתוח והוא שוכב בבית חולים, תאמר לו: איך אתה מרגיש? כואב לך? ככה בני אדם צריכים להיות. "רפואה שלמה" בודאי.

כל תנועה בישראל שהיא שומרת תורה ומצוות צריך לכבד אותה!

ג. הערב הזה זה יום מיוחד לחסידי חב"ד - י"ט כסלו. ולמה אני אומר את זה? כי יש מחלוקת רבות בישראל, חורבן בישראל. על יד הישיבה שלנו תלו מודעה ענקית - "חב"ד כולם שקר". למה יתלו אותה ליד הישיבה? זאת אומרת שאני שותף בזה?! הפוך! אני לא אומר ככה. כל תנועה בישראל שהיא שומרת תורה ומצוות, צריך לכבד אותה! שכחו האנשים האלה שבזכות חב"ד מיליון יהודים (!) באו להניח תפלין - ומהם בפעם הראשונה - על יד הכותל המערבי. שכחו את זה? למה אני מדבר על זה? כי קיבלתי השבוע מכתב מאשה אחת שבעלה היה מקורב אצל הרב מרדכי אליהו, והיא הולכת אחרי מרן הרב עובדיה, ויש להם תשעה ילדים. והם עומדים לפרק את החבילה. על מה? בגלל שהיא אומרת לו שהרב מרדכי אליהו זו עדת קרח. והיא אומרת: מה פתאום? אסור להגיד ככה. אז היא מתחילה והוא מתחיל, וזה מתחיל והיא מתחילה. אז מה

2. פעם הקראים היו מדברים עלינו, והיו "מונים אותנו" - מצערים אותנו, אומרים: אתם אומרים עלינו שיש לנו דעה שהיא לא כמו החכמים. ואתם בסדר? הנה יש במשנה: רבי יהודה אומר, רבי מאיר אומר, רבי שמעון אומר, רבי פלוני אומר. יש לכם הרבה דעות! נו, מה אתם מתפארים בתורה שבעל פה שלכם שיש בה כל כך הרבה סברות?! הרמב"ם היה גאון עולם, הוא ידע לענות על כל שאלה בטוב טעם ודעת. אמר (בהקדמתו לפירוש המשנה) אין מחלוקת בין התנאים האם "פרי עץ הדר" (ויקרא כ"ג, מ) זה אחרת או תפוז, אין מחלוקת דבר הזה. אין מחלוקת ביניהם ש"ענף עץ עבות" (שם) זה הדס, כולם מודים בזה. המחלוקת היא בפרטים, נקטם ראשו, נפרצו עליו, נפרדו עליו, בזה יש מחלוקת. אבל בדין כולם אותו דבר. אבל אתם הקראים משתעעים לגמרי, אחד אומר אסור לאכול אליה, כי הפסוק אומר (ויקרא ג', ט) "חלבו האליה תמימה", אם זה חלב אסור לאכול את זה. והשני אומר שאסור לאכול תרנגולת. למה? כי כתוב (ויקרא י"א, י"ט) "את הדוכיפת ואת העטלף". והדוכיפת לפי דעת הקראים זה תרנגולת. תרנגול זה דוכיפת? זה תרנגול הבר, ודוכיפת זה משהו אחר, וכן על זה הדרך. אין לכם שום בסיס. ובדורות האחרונים של הקראים, כשיש להם ספק הם אומרים: נלך למסורת שנמצאת אצל אלה ששומרים תורה ומצוות, נלך לרבנים. אין לנו מקור, אז נשאל את הרבנים. וכי כשיש לכם מקור, המקור שלכם הוא מקור? הוא גם כן לא מקור. הוא מקור של תרנגול... לכן צריך להפסיק את המידה הרעה הזאת

עיצוב גרפי: 050-2738858

הדלקת נרות	מוצ"ש	ר"ת
16:20	17:15	17:54
16:16	17:16	17:49
16:14	17:14	17:47
16:18	17:18	17:51

אחינו כל בית ישראל הנתונים בצרה ובשביה העומדים [בין באויר] בין בים ובין בביבשה המקום ירחם עליהם ויוציאם מצרה לרוחה ומאפלה לאורה ומשעבוד לגאולה השתא בעגלא ובזמן קריב ונאמר אמן. ובכללם לכל חיילי ישראל היקרים המוסרים נפשם חזק ונתחזק בעד עמנו ובעד ערי אלקינו.

מכסא דינלכסא רחמים

בינינו ויכוחים. כל היוכוחים בינינו הם על פרטים שלא מעלים ולא מורידים. אותו אדם, באותה כיתה, מאותה חסידות, אותו דבר. היום לובש גרבים לבנים, כי האר"י אמר ללבוש בגדים לבנים בשבת. ולא הולך לו הבגדים הלבנים, ואפשר שלמחר ילבש גרביים שחורים או אדומים... אז למחרת לובש גרביים שחורים, ומחר לובש גרביים אדומים... כולם אותו דבר.

לכל דבר יש מקור

ה. אדם צריך ללמוד, לכל דבר שנראה לו מוזר צריך למצוא לו מקור. אם יביאו אותך אצל התימנים, תאמר להם יש לי מקור למנהג שלכם. למה יש לך מקור? שהסגול אה. איפה מצאת את זה? הגמרא בברכות (דף ל"ב ע"א) אומרת "מבלתי יכולת ה" (במדבר י"ד, ט"ז), יכול מיבעי ליה? אלא אמר משה לקב"ה, אם אתה לא עוזר לנו עכשיו, יגידו אומות העולם: תשש כוחו כנקה. למצרים, יכולת לתת מכות. אבל עם שלושים ואחד מלכים, אתה לא יכול להילחם. ולכאורה השאלה של הגמרא לא מובנה, מה זה "יכול מיבעי ליה", הרי הפסוק אמר "יכולת" שם דבר. כמו: "עדי יבושת המים מעל הארץ (בראשית ח"ד), לא פירושה לשון נקבה. למה הגמרא אומרת "יכולת" יכול מיבעי ליה? אלא בזמן הגמרא בבבל קראו את הסגול פתח. ואת המלה "יכולת" אנשים קראו "יכולת ה", לשון נקבה. ולכן הגמ' שואלת: למה כתוב "יכולת", יכול מיבעי ליה! והרבה פעמים אתה רואה דבר כזה. **אתה רואה איך כל עדה ועדה שימרה משהו. במקום שאנחנו נתפלג על העדה הזאת ונאמר שהם משובשים וטועים, נאמר להיפך.** הרב קוק ע"ה היה אומר (ש"ת דברי חכמים עמ' קע"ז) שכל המנהגים כולם בטלים לעומת המבטא של האשכנזים. למה המבטא של האשכנזים? כי אתה רואה שם את כל הנקודות, חיריק וצירי וכו', ואצל הספרדים הכל: אָ, אַ, אָו. (כמו בערבית. אין אצלם הבדל בין חיריק ובין צירי). אין דבר כזה כולם אותו דבר, לכן הרב קוק אמר ששום מבטא לא יגיע ליופי המבטא האשכנזי. אבל במחילה מכבודו, עד שאתה מדבר על הניקוד תדבר על האותיות! יש לכם עי"ן? לא. יש לכם ח"ת? לא. יש לכם קו"ף? לא. יש לכם צד"י? לא. יש לכם גימ"ל רפויה? לא. מה נשאר לכם? כל האותיות מתו. "כי מתו כל האנשים" (שמות ד', י"ט). יש לכם ניקוד. מה העיקר? הניקוד או האותיות? האותיות עיקר! אבל נלמד מזה משהו. **בחוף לארץ היו אומרים "ביני ובני ישראל", לא נכון. אבא ע"ה אומר: צריך לדייק. "ביני ובני בני ישראל", "ביני" הבי"ת בצירי והנו"ן בחיריק. ו"ביני ישראל" הבי"ת בשוא ואסור לעמוד בה, והנו"ן בצירי. "ביני ובני ישראל". את הדיוק הזה למדנו מהאשכנזים, אנחנו מודים על האמת.⁷**

6. וגם יש גמרא (בנה דף ל"א ע"א) שאומרת שאין ידעה לאה שיעקב הגיע? היא שמעה את החמור שלו, שנאמר "יששכר חמור גרם" (בראשית מ"ט, י"ד). מי גרם ליששכר שיוולד? החמור. החמור של יעקב הגיע, ויבוא יעקב מן השדה בערב, ותצא לאה לקראתו ותאמר אלי תבוא כי שכור שכרתין" (שם ל', ט"ז). איך היא יצאה לקראתו? כי היא שמעה את החמור שלו. יצאה אליו ואמרה לו: עכשיו אלי תבוא. אז מי גרם ליששכר שיוולד? החמור, ולכן כתוב: "יששכר חמור גרם" - "חמור גרם". אבל איפה כתוב "גרם"? כתוב "גרם". והגמ' לא אמרה "אל תיקרי גרם אלא גרם". איך הגמרא דרשה ככה? אלא שחכמי התלמוד קראו את הסגול כמו פתח, כמו התימנים שיהיו בריאים, "חמור גרם" - "חמור גרם". החמור גרם לו שיוולד. משמע שחכמי התלמוד הבבלי היו קוראים את זה כמו התימנים.

7. אנחנו לא אומרים מה שהאדמו"ר אמר, זהו. האדמו"ר גם יכול לשגות בזה. היה איזה אדמו"ר אחד שבא החסיד שלו והדפיס את הפיוט "ידי נפש אב הרחמן", והדפיס שם: "אנא אלי חמדת לבי", זה הנוסח המקורי בכתב ידו של המחבר. והאדמו"ר אמר לו: רשע, מרושע, מנוול, מתועב. אומרים? אנא אלה חמדה נפשית. מה אתה אומר? מה זה "אנא אלה חמדה נפשית"? מה חמדה נפשית?! מה זה? "אנא אלי חמדת לבי", זה הנוסח האמתי. והוא גזר עליו שכל הספרים שהדפיס ילכו לגניזה, והדפיס מחדש "אנא אלה חמדה נפשית"... אם היה האדמו"ר הזה קצת מתבונן, לא היה אומר ככה. יש אדמו"ר אחד שאמר שמי שכתוב בפרשת משפטים "וזבח לאלהים יחרם" (שמות כ"ב, י"ט), צריך לקדש שם אלקים. מה פתאום?! מה

עושים עכשיו? מה אני אעשה לכם? על מה אתם רבים?! על איזו חומרא או על איזה מנהג. העופות של הרב מרדכי אליהו כשרים למהדרין. והעופות של הרב עובדיה כשרים למהדרין. אם יש לפעמים חילוקי דעות, תקח דבר שהוא כשר לכולי עלמא. למה תריבו? הרב עובדיה אומר: האשכנזים יש להם דעות אחרות [לכן הוא החמיר בעופות שתחת כשרותו ככל הדעות]. הגיע זמן שחכם אחד אשכנזי אמר: עופות של הרב מחפוד זה בסדר. אבל עופות של "עטרה" של הרב עובדיה - לא. למה? כי הרב עובדיה יש לו דעות משלו. וכי אתה בדקת את ההכשר של הרב עובדיה?! אתה יודע שהרב עובדיה אומר להם שכל דבר שיש בו מחלוקת אתל תכניסו אותו, הרב אמר: אני נותן לכם דבר שהוא אליבא דכולי עלמא, שאין בו שום ספק. למה אתה אומר ככה?! למה אתה עושה מריבות על ישראל?! ומחר יבוא מישהו ויחלוק בדבר אחד עם אותו חכם, אם הוא אמר איזה דבר שהוא כשר, יאמר לדעתו הוא טרף. פעם אחת באו אלי אשכנזים והביאו לי עוף אחד ["בראקל"], ושאלו אותי: העוף הזה כשר או לא? אמרתי להם: למה לא? אמרו לי: אבל הנוצות שלו שונים קצת, כנראה הוא מורכב מדוכיפת ומנשר. מורכב ממשוגעים שכמותם... הוא לא מורכב. מעיר לעיר הם משתנים. זה הכל. למה אתם מחפשים עלילות?³ הנה היה הרב אהרן פויפר זכרונו לברכה בדרום אפריקה, (היינו שם שבועיים-שלושה לרפוי של אשתי ז"ל. הרפוי עזר לה לעשר שנים), היה מביא לנו כל יום בשר בהכשר של חב"ד, והוא בעצמו נגד חב"ד.⁴ אל תעשו את המעשים האלה.

למה הצדיקים יושבים בעיגול?

ד. פעם שמעתי חידוש יפה בשם הגאון רבי שלמה אפרים לונטיץ מחבר ספר כלי יקר.⁵ מה הוא כתב? (בפרשת במדבר) כתוב בגמרא בסוף מסכת תענית (דף ל"א ע"א) שלעתיד לבוא הקב"ה עושה מחול לצדיקים, והוא יושב בתוכם, וכל אחד ואחד מראה עליו באצבעו ואומר: "הנה אלקינו זה קיינו לו ויושיענו, זה ה' קיינו לו, נגילה ונשמחה בישועתו" (ישעיה כ"ה, ט'). מה הכוונה שבעיגול? למה בעיגול? הרי תמיד יושבים שורות ושורות. אלא כי בעולם הזה כל אחד אומר "רק השיטה שלי נכונה". השיטה של התימנים אמיתית ודאי, משה נקרא "מי"שה" (למה? כי החולם אצלם אי והסגול פתח), והאשכנזים אומרים "מוי"שה", והספרדים אומרים "משה", ואחרים אומרים "משה" מלעיל, וכן על זו הדרך. כל אחד אומר השיטה שלי נכונה. אבל לעתיד לבוא יראו שכולם נכונים - כל אחד ואחד התכוון לשם שמים. איך למדו את זה? אם יש לך עיגול, ויש בתוכו מרכז, כל העיגול כולו רחוק מהמרכז באותה מדה. כולם שוים. לכן כל הצדיקים יושבים בעיגול, כל אחד חושב: אני צודק. ובאמת גם הוא צודק, גם הוא צודק, וגם הוא צודק. כולם צודקים. תפסיקו לריב. אחת אמרה פעם בכנס של בעלי תשובה: אני מוכנה לחזור בתשובה, אבל אני לא יודעת באיזו דרך ללכת, ש"ס, ג', דגל, בגל, בייגל... מה לעשות?! אמרו לה: תשמעי, אין בינינו מריבות, ואין

3. אחד אמר לי: הטליתות שלנו הם לא צמר רחלים גמור, אבל יש בג'רמא צמר רחלים "טירקשע". מה זה "טירקשע"? פירושו מטורקיה, משם זה צמר רחלים טהור. אתה מוכן ללבוש אותו ונעשה ממך תמונה? (ונביא כסף...). אמרתי לו: אני מוכן. אבל שמתי אותו על הגוף, והוא כבד יותר ממני... איך אני יכול ללבוש טלית כזאת?! אתם נורמלים? מה יש לכם?!

4. אמר לי: הם אומרים שהאדמו"ר שלהם הוא משיח? לא יכול להיות. אם המשיח לא בא בימי החפץ חיים, יבוא בדור שלנו! יפה מאד. אז כשיבוא המשיח האמתי תשאל אותו: קל וחומר, למה לא באת בימי החפץ חיים? משמע שאתה לא משיח... אז אף פעם לא יכול לבוא משיח? ואמר לי: אני הלכתי לרב שך והתפלפלתי אתו, אמרתי לו הם בסדר גמור. אמר לי: אתה עוד ילד, בהמשך תבין אותי שאני צודק. והוא עכשיו הבין שהוא צודק. יום אחד מסכן הלך בתאונה בן ארבעים ושלוש.

5. העולם אומרים "כלי יקר", אבל זה לא נכון, אלא אומרים: "כלי יקר". יש פסוק במשלי (כ', טו): "יש זהב רוב פנינים וכלי יקר שפתי דעת", הו"ד בשוא.

"וישובו איש מדרכו הרעה ומן החמס אשר בכפיהם"

1. עכשיו מה קורה? אנשים הולכים לצבא, ובאים "חסידיים" במרכאות, לוקחים קופה, ואומרים: "לתרום לחמאס". לתרום לחמאס?! מה לתרום לחמאס?! לרוצחים האלה?! לחיות בדמות בני אדם?! למה לתרום להם?! עד שהאדמו"ר מסאטמר אמר להם: אתם הולכים אחרי סאטמר?! לכו לגיהנם. אני לא צריך אתכם. תהיו בני אדם. אנחנו אחים. אנחנו בני אברהם יצחק ויעקב. למה לתרום לחמאס?! מה הטירוף הזה?! מה קרה לכם?! אמר להם האדמו"ר: מי שתורם לחמאס לא יבוא אלי אף פעם. ככה צריך להיות. **אנחנו עושים מריבות מן האויר?! אנשים הולכים לצבא, נהרגים ונשחטים ונחטפים עבור עם ישראל, ואנחנו יש לנו קושיות?! אל תעשה קושיות. נכון שמי שלומד תורה הוא מגן, הוא מגן בצורה פלאית, אבל מי שהלך בפועל ועשה, אנחנו עוד נריב אתו!?**

התורה נועדה להרבות שלום בעולם

2. ובענין הכשר העופות. יש עופות בהכשר הרב מחפוד, יש עופות בהכשר עטרה, ויש עופות בהכשר הרב מרדכי אליהו. כולם כשרים. אם יש פרט אחד שיש בו ספק, אז אל תיקח את הספק, תיקח דבר שאין בו ספק. ככה היה בזמן הגמרא בימי בית שמאי ובית הלל. בית שמאי מתירים את הצרות לאחים (יבמות דף י"ג ע"ב). מה הכוונה? אדם שנפטר בלא בנים והשאיר שתי נשים, אחת קרובה לאח וממילא אסור לו לייבם אותה, והשניה רחוקה. בית שמאי אומרים, את הקרובה אסור לו לייבם, אבל את הרחוקה מותר לו לייבם, והוא חייב לייבם אותה. ובית הלל אומרים לא, "חמש עשרה נשים פוטרות צרותיהן וצרות צרותיהן מן החליצה ומן היבום" (יבמות דף ב' ע"א). זאת אומרת שלפי בית הלל הוא לא מייבם לא את הבת שלו ולא את הצרה שלה. ואע"פ שאלו אוסרים ואלו מתירים, והמחלוקת הזאת היא לא דבר קטן, המחלוקת היא יבום (או חליצה) או כלום. לפי בית שמאי יש יבום, ובית הלל אומרים שאם מייבם חייב כרת. אי"כ זה לא משחק. מה עושים? אומרת המשנה "לא נמנעו בית שמאי מלישא נשים מבית הלל, ולא בית הלל מבית שמאי". ללמדך שחביבה ורעות נוהגים זה בזה, לקיים מה שנאמר: **"האמת והשלום אהבו"** (זכריה ח', י"ט). **תעמוד על האמת שלך, אבל אל תעשה מריבה בגללה, "האמת והשלום" יחד.** תעשה אמת אבל גם תעשה שלום. אם יש בעיה, יש בעיה. אל תיקח משם. והגמרא אומרת (דף י"ד ע"ב) שהיו מודיעים להם, זאת האשה תלויה במחלוקת בית שמאי ובית הלל, לפי בית שמאי אסור לקחת אותה ולפי בית הלל מותרת. אז אל תקח משם. אבל לא אמרו כמו שאומרים על העוף הזה "זה עדת קורח". מה זה עדת קורח? אלה שאוכלים "עטרה" גידו על העופות של הרב מרדכי אליהו שהם עופות "של קורח"? איזה קורח?! "ויהי שיר בני קרח, לטורח" (זה כתוב בספר החכמוני שער ג'). לא לומר כדברים האלה! **התורה נועדה להרבות שלום בעולם.** היה פעם פרופסור ישעיהו ליבוביץ', (שהיה חילוני), והוא אמר, שבגמרא שלנו יש "חוש המור". מה חוש ההומור? שכתוב (ברכות דף ס"ד ע"ב ועוד): "תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם". והם - תלמידי החכמים, אין כמותם מרבים מחלוקות!

קרה לך? תראה התרגום, תראה גמרא (סנהדרין דף ס' ע"ב, ע"ד דף נ"א ס"א). ירושלמי ברכות פ"ט (ה"ב) תראה רש"י, וראה אבן עזרא, "זובח לאלהים" זה לעבודה זרה. אלה למה יחרם? הוא אומר מראשון שצריך לזבח לשם הוי"ה ולא לשם אלקים, לכן לפני שזובחים "זובח לאלהים" צריכים לקדש את זה, לומר: "הריני כותב לשם קדושת ה'". אסור לעשות את זה! תראה מה כתבו כולם שהכוונה לעבודה זרה. חוץ ממקום אחד בזהרה (זוהר חדש בראשית דף ג' ע"ב) שאמרו **דרך רמז**, "זובח לאלהים" - מי שזובח לשם אלקים יחרם, למה יחרם? כי צריך לזבח לשם הוי"ה. וכי מי אמר שזובח לשם אלקים חייב מיתה? מה פתאום. זה לא הפשט, אלא זה רמז בעלמא. הפשט הפשוט כמו רש"י - זובח לאלהים - זובח לשם עבודה זרה. למה בני אדם לא הולכים בדרך הפשט? למה לא הולכים בדרך ישירה ונכונה? משהו אמר ראיתי בחלומי שצריך לזבח לשם הוי"ה ולא לשם אלקים, ואמר לי לקרוא פרק זה וזה לעילוי נשמת הנפטר. לא ראית את אליהו הנביא, בתו, ובת בנו, ובת בנו, כל פרק משנה אותו דבר! כל פרק משנה שאתה קורא לעילוי נשמת הנפטר זה מספיק. זהו. לא להשתגע. השגעונות האלה לא שוים. אין אומרים התימנים (בהגש"פ)? "אנוס על פי הדיבור, מלמד שלא ירד להשתגע אלא לגור שם" (כי התימנים לא אומרים להשתגע בקו"ף או בכ"ף, אלא אומרים להשתגע). יעקב אבינו לא הלך להשתגע כמו שהדור הזה כולו משוגעים... לא עושים ככה. (להתרחק ממשוגעים אפילו שהם נראים אדמו"רים, להתרחק מבבלנים הם לא יודעים כלום).

8. פעם רבי חיים דוד קובלסקי גמר סדר מועד והתחיל ללמוד בסדר נשים את המשנה הראשונה. אמר: אומרים באידיש "לא לעשות עסק עם קרובי משפחה". והנה - "משם עשרה נשים פוטרות צרותיהן וצרות צרותיהן, בתו, ובת בנו, ובת בנו, ובת אשתו"... אל תקחו קרובי משפחה, הם עושים רק צרות, תברח מזה. הוא לא הסביר את המשנה, אלא הסביר באופן כללי.

9. בית שמאי דורשים ככה: "לא תהיה אשת המת החוצה לאיש זר" (בבב"ב כ"ה, ה), אשת המת "החיצונה" שהיא רחוקה מהקרובה, לא תהיה לאיש זר, אלא "יבמה יבוא עליה". אף על פי שהיא צרה של בת האדם הזה, הבת פטורה, אבל היא צריכה יבום. ובית הלל אומרים, "החוצה" היא לא מלרע, אלא "החוצה" מלעיל - "לא תהיה אשת המת החוצה לאיש זר, יבמה יבוא עליה", אבל אם יש לו קרובה לא יקח אותה. (ועייני אריס נסי שם).

ויש קצת צדק בדבריו [שיש גם מחלוקת] **10. תראומה המחלוקת עושה. את כל זה ניתן למנוע אם כל אחד היה מקבל בסבלנות את**

לע"נ
צביה שבענה בת זוריה
לכית כהן מיבינאל - גרבה
כ"ט כסלו

לע"נ
זוריה בת גמרה
כ"ט כסלו

דעתו של השני. לכבד אחד את השני, לא לומר "הטיפש החמור הזה לא יודע כלום, אינו ראוי להיקרא רב". לא כך! אלא "אחר המחילה הוא טועה", הוא לא צודק, מה יכול להיות?! וכי כולנו צודקים? וכי אין אלף תנאים בגמרא שחולקים ומתווכחים?! מה יש לנו?! אם את לא רוצה לאכול את העוף הזה, תגיד לבעלך: אני רוצה עוף שאין בו מחלוקת. עוף שהוא עף בשמים שאין בו שום בעיה.... תביאי עוף כזה ואל תריבו. המריבות האלה לא מוסיפות כבוד לשום אדם. לא מוסיפות כבוד לא לרב הזה ולא לרב הזה. כאשר אתה מדבר עם אנשים לחזור בתשובה יגידו לך במלים האלה: למה לחזור בתשובה? אולי לחזור בשאלה... המחלוקת האלה הורסות אותנו! תיזהרו! **כל אחד ידע, שכל מלה קשה שהוא אומר על חבירו תלמיד חכם, אי ואביו לו. גם על עמי הארץ אל תאמר כך, אלא תאמר: מסכנים לא יודעים.** תקבל אותם באהבה וברצון. ככה צריך לעשות.

לראות את הטוב בכל אחד מעם ישראל

ח. אז בערב הזה י"ט בכסלו, היו עושים ממנו רעש גדול. בתונס רבי ניסן פינסון ע"ה היה שר, והיה שם חדר כפול פי שנים מאן, והיה כולו מלא אנשים. והיה שר ואומר: "ברוך אלוקינו שבראנו לכבודו, והבדילנו מן התועים, והבדילנו מן התועים"... ואחר כך היה שר: "ישמחו השמים ותגל הארץ, ירעם הים, ירעם הים, ירעם הים ומלאו" **11** "...". אנחנו שרים בשמחה ובהרגשה שכל הגויים כולם אפס, **"הבדילנו מן התועים"**. מאחורי הבנין של הרב פינסון, היו כמה ערבים, **ופעם נתנו לי מכות והרביצו לי, ויצאתי מהם ב"טן ועין", אבל כשאתה שר שם, אתה לא מרגיש כלום.** וחב"ד היו שרים מכל הלב, היו מאמינים במסירות נפש, לכן מגיע להם כבוד. לכן לא לכתוב: "חב"ד שקר". למה שקר? כי אמרו שיבוא משיח ועוד לא בא. גם בזמן האר"י אמרו שיבוא משיח והוא לא בא. וגם אחריו בימי רבי חיים ויטאל אמרו שיבוא משיח ולא בא. אנחנו נעשה מזה רעש?! לא עושים מזה רעש. כתב הבן של המהר"ח תלמיד האר"י - רבי שמואל ויטאל (בשער הגלגולים הקדמה ל"ז), חשבנו שיבוא משיח בימי הרב ולא בא, חשבנו שיבוא משיח בימי אבא - והוא תמיד היה מפחד מהגויים, ואומר אולי זה חבלי משיח - ולא בא. מה יש לנו להגיד? אמרנו "כל האדם כוזב" **12** (תהלים קט"ז א'). **אי"כ מה אנחנו רוצים? כל אדם יכול לטעות.** או שהזמן לא הגיע, או שהדור גרם. **לכן לא לדבר רע על ישראל. תראו את הטוב ואל תראו את הרע.** תראו שמליוני אדם הגיחו תפלין והתחילו לשמור שבת, מה אתם אומרים? הנה לא בא המשיח, באמת "קושיא עצומה". במשך אלפי שנים **10. ומי יאמר זה? "אמר רבי אלעזר אמר רבי חנינא תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם". רבי אלעזר הזה הוא רבי אלעזר בן פדת האמורא (לא רבי אלעזר בן שמוע), והוא היה בזמן היריחו בין רבי יוחנן לריש לקיש (ב"מ דף פ"ד ע"א). ריש לקיש אמר דבר, ורבי יוחנן הקניט אותו, אמר לו: "ליסטא בלסטיותיה ידע", אתה היית פעם ליסטית, ולכן עכשיו אתה מבין בלסטות. וריש לקיש כאב לו, אמר לו: "ומאי אהנית ל"י? התם רבי קרו לי, הכא רבי קרו לי - פעם היית רב של ליסטית, עכשיו אני רב של חכמים... אותו דבר. אמר לו רבי יוחנן: ככה אתה אומר?! רב של ליסטית הוא כמו תלמיד חכם?! אותו דבר! איך זה יכול להיות?! חלה ריש לקיש. באה אשתו של ריש לקיש - שהיא אחותו של רבי יוחנן - ואמרה לו: מה עם הבנים שלי שישארו בלי אבא? אמר לה: "עזבה יתומך אני אחיה". אני אחנך את היתומים שלך, אני אהיה אתם. אמרה לו: אני אהיה אלמנה, ומי יעזור לי? אמר לה: אל תדאגי, תהיי אלמנה ואני אדאג לך - "אלמנותך עלי בתטחח" (ירמיה מ"ט, א'). ונפטר ריש לקיש. רבי יוחנן אמר: מי יכול ללמוד אתי עכשיו? אמרו לו: יש את רבי אלעזר בן פדת, הוא חכם גדול ובקי. ומה היה עושה רבי אלעזר בן פדת? על כל הלכה שרבי יוחנן היה אומר, הוא היה אומר לו: חזק וברוך, יש "תנא דמסייע לך", הברייתא הזו מסייעת לך. אמר לו: אני לא רוצה אדם כזה! ריש לקיש על כל דבר שהייתי אומר, הוא היה מקשה עלי עשרים וארבע קושיות, ואני הייתי מתרץ אותם, ושמעתא מתרווחת. והוא אומר לי "תנא דמסייע לך", וכי לא ידענו דשפיר קאמינא? אני לא יודע שאמרת אמת? אני יודע שאמרת אמת. תביאי לי קושיות! "איתיביה רבי יוחנן", ראש ישיבה בארץ ישראל שנה אחת, ונגמר התלמוד הירושלמי.**

11. והיה אחד שהקשה שם (לפני חמשים שנה) שהרי בפסוק כתוב "ישמחו השמים ותגל הארץ ויאמרו בגוים ה' מלך" (דברי הימים א' ט"ז, ל"א), מאיפה הבאת "ירעם הים ומלאו" אבל יש פסוק כזה בתהלים (צ"ו, א'): "ישמחו השמים ותגל הארץ, ירעם הים ומלאו".

12. ורש"י אומר (בתהלים שם) שדוד אמר את זה על שמואל הנביא שאמר לדוד המלך אתה תמלוך, ולמרות זאת דוד המלך היה בורח. וזהו: "אמרת בחפזי" - כאשר היה בורח ממקום למקום, אמרת מה נעשה? "אמרת בחפזי כל האדם כוזב", גם שמואל הנביא כוזב.

במקום שאין בית בכלל ידליקו בלי ברכה, כי יש דעות שאומרים שצריך בית - נר איש וביתו". ולכאורה זה לא מוכרח, כי "איש וביתו" פרוש "איש ומשפחתו", לא הכונה "איש וביתו" - הבית שלו, וכי הבית מדליק חנוכה? ודאי שהכוונה "איש ומשפחתו"¹³. אבל הרב עובדיה ע"ה כותב (חזון עובדיה חנוכה עמ' קנ"ה) שיש כמה ראשונים שמשמע מהם שצריך בית, ואם נמצא בשדה ידליק בלי ברכה. והביא ראייה מן הרמב"ם שכתב (פ"ד מהלכות חנוכה ה"א) "מצוותה שיהיה כל בית ובית מדליק נר אחד". אבל לכאורה אפשר לפרש ש"כל בית ובית" הכוונה כל משפחה ומשפחה. כמו "וישמעו מצרים" וישמע בית פרעה" (בראשית מ"ה ב) מה זה "בית פרעה"? וכי הבית של פרעה שמע? ודאי שלא, אלא הכוונה המשפחה של פרעה.

איך מועילה השתתפות בפרוטות, הרי מעות אינם קונות?

יא. אכסנאי, רבי זירא אמר בגמרא (שבת דף כ"ג ע"א) לפני שהתחתנת היית משתתף בפרוטה במקום שאני גר שם, אחר כך שהתחתנת, אמרת כבר לא צריך, כי מדליקים עלי בגו ביתאי, הבית שלי - המשפחה שלי מדליקים בשבילי. וככה ההלכה אומרת, שאם הוא מתארח אצל אחרים צריך להשתתף בפרוטה במחיר השמן. יאמר לבעל הבית: הנה, קח 10 ש"ח וזה ההשתתפות שלי בשמן. והקשו על זה קושיה יפה מאד, הרי הלכה היא שמעות אינם קונות (ב"מ דף מ"ד ע"ב). אמנם מדין תורה מעות קונות, אבל חכמים אמרו שרק משיכה קונה, כי אחרת יקום השוטה הזה ויאמר לו: תשמע החיטים שלך שכבר קנית אותם במעות, לדאבוני נשרפו, מה נעשה לך?! לכן אמרו חכמים משיכה קונה. אי"כ כאשר אדם השתתף בשמן, הרי הוא לא קנה את השמן! אז יש לנו תלמיד חכם בישיבה - רבי דוד עידאן (הוא ראש כולל ואב"ד), והוא מצא בהלכה בחושן משפט (סי' קצ"ח ס"ה) שאם המוכר גר בבית שהשכיר לו הקונה, מועיל קנין מעות. אם הבית הזה מושכר וגר שם המוכר, לא שייך החשש שיאמר "נשרפו חיטיך בעליה" שהרי הקונה מצוי שם. כאשר גרים ביחד אי אפשר לומר נשרפו חיטיך בעליה, כי הוא נמצא שם, ולכן [גם בשמן הנרות] מעות קונות.

אכסנאי שרוצה להדליק בעצמו

יב. אם אכסנאי אינו רוצה להשתתף בפרוטה ורוצה להדליק בעצמו, שפיר דמי. כי מעיקר הדין אכסנאי חייב, ככה משמע מרבנו חננאל (בשבת שם). אז פטרנו אותו ואמרנו לו להשתתף בפרוטה, אבל אם הוא אומר: אני לא רוצה להשתתף, אלא אני רוצה להדליק בעצמי, שידליק. אם אדם יש לו אשה והיא מדליקה עליו, אסור לו לעשות חכמות ולהדליק לבד, מרן (בב"ס סי' תרע"ז) לא מסכים. כי בעל כרחך אתה יוצא בהדלקת אשתך. אבל אם אדם אין לו אשה, מישוהו רצה להוכיח מכאן, שאפילו אדם שהוא בודד בביתו ומדליק בפנים, ידליק עם ברכה. אבל זו לא ראייה, איש וביתו הכוונה "משפחתו", ומסתמא יש לו אשה בבית, אי"כ יש שני אנשים. הבן איש חי כותב (ש"א פרשת וישב - הלכות חנוכה הלכה ז), שאם אדם רוצה להדליק בבית, צריך שיהיה מישוהו על ידו שידליק בשבילו. וכתב: די בשנים נעורים. (כאשר למדהו אצל אבא את הבן איש חי הזה בגיל 7-8, אמר לי: מה זה שנים נעורים? אין הכוונה הוא ועוד שנים, אלא הוא ועוד אחד. זה שנים). ויש כאלה שחולקים על הבן איש חי ואומרים, הרי הגמרא אמרה נר איש וביתו, אי"כ לא צריך שנים. אבל זו לא קושיא, כי מה הפירוש "איש וביתו"? איש ואשתו. אין הכי נמי, הוא ואשתו זה שנים. סתם לחפש קושיות מן האויר? אסור לעשות קושיות כאלה.

הגיע המשיח? עוד לא הגיע. אנחנו צריכים לא לדבר רע על ישראל. כל אחד ואחד מתכוין לטובה, כל אחד ואחד מתכוין לעשות טוב לעם ישראל. ואם ראו נסים במלחמת ששת הימים והיום לא ראינו, אז לא ראינו, כי בעוונות לא מגיע לנו. בערב כיפור השנה אנשים רבים על כל מלה, עד שאשה אחת אומרת: למה במלחמות אומרים 'ה' מלך ה' מלך', הרי זו הדתה! מה הדתה?! מה יש בהדתה?! אבל ככה בני אדם. בני אדם אין להם דעת, אין להם שכל, אין להם תבונה, "לחמך ישימו מזור תחתך אין תבונה בו" (עובדיה א, ז).

אם אפשר לתת לקטן להדליק נרות ההידור

ט. הבן איש חי כותב (שנה ראשונה פרשת וישב - הלכות חנוכה הלכה יח): טוב ליתן לאחד מבניו הקטנים להדליק נר הנוסף, כדי לחנכם במצות. שגם בזה הנר הנוסף יש קצת מצוה, וכן אני נוהג, וראוי לעשות כך. אבל לא יתן להם להדליק מנרות של חיוב. ע"כ. והפשט שלו שכל הנרות שאנחנו עושים נחשבים חיוב. ויתן להם רק את הנר הנוסף - השמש. אבל במחילה מכבודו זה לא נכון, לא כל הנרות הם חיוב, אלא החיוב הוא נר אחד. מצות חנוכה "נר איש וביתו" (שבת דף כ"א ע"ב). כל שאר הנרות אין בהם חיוב, ומותר לתת אותם לתינוקות שהגיעו לחינוך. האשכנזים נוהגים לתת לכל תינוק חנוכה שלמה, אנחנו נוהגים אחרת. הרמב"ם כתב (פ"ד מהלכות חנוכה ה"א) שראוי להיות כמו האשכנזים בזה [במספר הנרות בבית. ע"ש], אבל למעשה - הרמב"ם כותב (שם ה"ה) - שהמנהג פשוט בספרד שאפילו משפחה גדולה, בעל הבית מדליק רק כמספר הימים, וכולם יוצאים בזה. אם אדם רוצה לתת לילדים להדליק, בבקשה, תן להם להדליק. אבל בלי ברכה.

חיילים שנמצאים על פני השדה

י. חיילים שאין מדליקים עליהם בביתם ונמצאים בשדה, אם נמצאים בשדה

חלוקת הנסיונות בפני הרב שרנא והר"י שוכן

בשורה משמחת!!!

בקרום יפתחו פתוחים חדשים ברחבי הארץ לשיפוש חכמים להכשרת פורי הוראות

הלכה - פראות - רפואה

השיעורים נפטרים ע"י ראש בית ההוראה

הגאון ר' יניב נסיר שליט"א ועוסקים בעיקר בלימוד פראות, בעניני רפואה והלכה, ובשילוב הוראות פעשיות בשאלות שנשאלים תדיר בבתי הוראה, והוראות סאת גדולי פורי הוראה. בשילוב פצגת וסירטונים בשיתוף ביה"ח "שערי צדק" ירושלים.

בסיום הלימוד והבחינה תנתן מעודת הוראה פטעם בית ההוראה "פעין שהור" בחתיפת נשיא בית ההוראה הגאון הגדול ר' ברוך שרנא שליט"א ראב"ד ירושלים. ניתן גם לתאם סדרת שיעורים בהג"ל לכוללים העוסקים בהלכות שהרה

לפרטים והרשמה: 0527-150-637

חנה כביתך!

קורס פיוט וחזנות

סקיף - יסודי - סקיצעי

בהדרכת החן והפייסן הרב כפיר פרטוש

א"ה בימי שלישי החל סכ"א סכ"ב (02.01.24)

התכנסות בשעה 20:00 בבית הכנסת "חנה דעת" ברחוב הרבי סנז'ור 25 פתח ספעל הפ"ס הקרם סולר 29 ספונסיס

לפרטים והרשמה: 053-4109983

או להתיקשר בן השעות 18:30-06:00

מלכו של עולם יושב על 'כסא רחמים'
בכל פעם הוא רואה את המאמץ שלך למען לומדי התורה,
את המסירות שלך בכל שנה ושנה, ומטה מידת הרחמים על מידת הדין

צדקה, תציל! 52 - 51 - 50 - 1700

לעילוי נשמת הרבנית הצדקנית רבת הפעלים מזכה את הרבים והשיבה רבים לאביהם שבשמים שהזדככה ביסורים
מרים בת רבקה לבית נעמן ז"ל

חמורתיים... והוא התפטר מזה "אשרי מי שלא חמאן" (קידושין דף ל"א ע"ב). ומכיון
שהיה יתום, לא שייך לומר למה לא הוציאו אותך ידי חובה! איפה יוציאו אותו
ידי חובה? בגן עדן? אין מה לעשות...

מי שבירך אבותינו הקדושים אברהם יצחק ויעקב, הוא יברך את כל השמחים
בי"ט כסלו, חסידי חב"ד ושלא חסידי חב"ד, שיפסיקו את המלחמות בעם
ישראל, שיאהבו אחד את השני ובזכות האהבה הזאת נזכה לניצחון מוחלט
על החמאסים הארורים האלה. אני מצאתי את חמאס בפרשה של היום! כתוב
(בראשית ל"ו ל"ח): "בעל חנן בן עכבור", וחנן גימטריא חמס (בלי א). ומה הקשר
לחמס? בעל הטורים אומר: "בן עכבור" - שהיה כמו עכבר, מתחבא פעם כאן
ופעם כאן. ואחר כך (פסוק ל"ט) גם בעל-חנן וגם העכברים כולם מתו... ונזכה
לגאולה שלמה במהרה בימינו אמן ואמן.

הוא אומר אני אדליק לבד, כי הוא לא רוצה לסמוך על בעל הבית, אפשר.

אורח שאוכל ושותה מבעל הבית

ג. הרב גינת ורדים, יש לו קונטרס קטן ושמו "גן המלך"¹⁴, ושם (סי' מ"א) הוא
כתב שאם אדם אוכל ושותה ולן בביתו של בעל הבית, אז כמו שהוא נותן לו
אוכל ושתייה, כך הוא נותן לו גם חלק בחנוכה ולא צריך לעשות שום דבר.
והרב עובדיה ע"ה (עיין בחזו"ע חנוכה עמ' קמ"ה) תפס את זה בפשיטות. אבל הקשו
עליו (עיין בהערות איש מצליח הארוכות סי' תרע"ז משנ"ב סק"ד) ואמרו שמהראשונים
משמע שגם אם יש לו חלק באוכל ובכל הדברים, והוא לא משלם, גם כן הוא
צריך להשתתף בפרוטה, לכן כדאי להשתתף בפרוטה בכל אופן, או שידליק לבד.

חייל במילואים

יד. חייל במילואים שאשתו מתארכת אצל הוריה ויוצאת בהדלקתם, הוא עצמו
אינו יוצא בהדלקה זו. כי זה "לפני דלפני" (ע"פ ע"ז דף י"ד ע"א), אשתו יוצאה
בהדלקה אצל אביה, וא"כ איך היא גם תוציא אותו?! אלא הוא
עצמו צריך להדליק.

בקיאות אחת דוחה מאה פלפולים

טו. הזכרנו את דברי הגמרא בשבת (דף כ"ג ע"א) שאמר רבי זירא:
"מריש כי הוינא בי רב משתתפנא בפריטי בהדי אושפיזא. בתר
דנסיבי איתתא אמינא: השתא ודאי לא צריכנא, דקא מדליקי
עלי בגו ביתאי" - כשהייתי לומד בישיבה והייתי בחור הייתי
משתתף בפרוטות, "בהדי אושפיזא", עם בעל הבית. אחרי
שהתחתנתי, אמרתי שלא צריך כי מדליקים עלי בבית. והקשו
המפרשים, הרי גם לפני כן ההורים שלו מדליקים ולמה הוא לא
יצא בהדלקתם, ועשו כל מיני תירוצים. עד שהרב עובדיה (חזון
עובדיה חנוכה עמ' קמ"ד) מצא מציאה, שבירושלמי בקידושין (פ"א
ה"ז), רבי זירא היה מצטער שלא יכול לקיים מצוות כיבוד אב
ואם, כי הוא היה יתום מאבא ומאמא. ולכן פשוט מאד, לפני כן
לא היה מי שידליק, והוא בעצמו היה מדליק, ואחרי שהתחתן
אשתו הדליקה עליו. זה דברים פשוטים וברורים. כמה אדם
צריך להיות בקי. לפעמים אדם אומר "אני עושה חריפות", אל
תעשה חריפות. החריפות הזאת לפעמים שיבוש גמור. תלמד
איך היה רבי זירא, אם אתה לא יודע מה היה רבי זירא, תקח
ספר תולדות תנאים ואמוראים של רבי אהרן היימן, ותראה
בערך רבי זירא, ויביא לך את כל המקורות. רבי זירא היה יתום
מאביו ואמו. ואמר לא קיימתי מצות כיבוד אב ואם, אחר כך
אמרו לו קשה מאד לקיים, מה שלא תעשה, ההורים אומרים
שזה לא טוב, לא כיוונתי ככה, ולא אמרתי ככה, טיפש, חמור

14. גינת ורדים זה שו"ת, וגן המלך זה קונטרס קטן, זו גינה גדולה וזה גן
קטן... חיבר אותו רבי אברהם הלוי בנו של "דרכי נועם" - רבי מרדכי הלוי.
הוא היה במצרים. והוא כתב (גור' חיר"ד כ"ג סימן ג'). ועיין שם הגדולים ערך
פרי חדש בסוף ההערה) שהיה ויכוח גדול עם הרב פרי חדש, כי הוא כתב
ספר שיש בו לפעמים מלים קשות נגד מרן, וגנזו את הספר. אמרו לו: אתה
תכתוב נגד מרן מילים כאלה? לקחו את הספר ושיקעו אותו בבניין. ככה
הוא כותב. אבל בדור הבא לא היה להם רב במצרים, ושלחו לירושלים
שיביאו להם רב. אמרו להם: יש לנו רב, אבל הוא תלמידו של הפרי חדש.
אם לא תקבלו אותו, תישארו בלי רב. אמרו טוב, מקובלנו, והביאורב שפסק
להם הכל כדעת רבו - הפרי חדש! כי הפרי חדש אמר הכל לשם שמים,
וגם כאשר כתב מלים קשות, הוא לא התכוין לומר: מי זה מרן? אני חולק
עליו! אלא אמר העיון בגמרא מראה לי אחרת. זה הכל. אדם צריך ללמוד
להזהר בכבודם של תלמידי חכמים, לא לרדת עליהם ולא לדבר עליהם.

בע"ה מידי יום עורכים פדיון נפש המסוגל לישועות
על פי הסדר שתיקן מרן החיד"א ע"י רבני הישיבה שליט"א

פדיון נפש פרטי	פדיון נפש כללי
160 ש"ח לשם	52 ש"ח לשם

למסירת שמות התקשרו: 08-6727523 (אפשר לשלוח הודעה, רז קווי, מענה 24 שעות)

או בעמדות נדרים פלוס

שנה תפיה להגנה!

דווקא בעת הזאת כולנו שותפים
להקמת בניין הישיבה בעוטף עזה!

הגרלת הענק!

ימי ספורים להזדהה אל-

רכב 2023 או 60,000 ₪ במזומן

ואז אלוז עשרות פרסים יקרי ערך!

לפרטים נוספים:
08-37-50-778
ybirkathashem@gmail.com

מאד מתנות
מיוחד
לכל רוכש!

הטבת ירכיב או משלוח ירכיב משותף לשיבה

ישיבת ברכת השם

ומנדל חננאל ער "יקבי המלך"

מתוך שיחותיו ודרשותיו של מורנו ראש המוסדות
הגאון הגדול רבי חננאל כהן שליט"א
ראש ישיבת 'לבנימין אמר' ברכיה
ערך הרב הרב"ר יוסף חיים נחום הלוי שליט"א

השגחה פרטית

(מתוך הספר החדש "שמחת התורה")

וישליחהו מעמק חברון ויבא שכם (בראשית ל"ז, י"ד).

הכל החלטה מלמעלה

פרש רש"י: "וישליחהו מעמק חברון" - מעצה עמקה של אותו צדיק הקבור בחברון, שאמר הקדוש ברוך הוא לאברהם שקבור בחברון: "פי גר יהיה זר ערך בארץ לא להם ועבדום וענו אתם אך בע מאות שנה וגו', ואחרי כן יצאו ברךש גדול" (בראשית ט"ו, י"ג-י"ד). מה שתענה יוסף בדרך ומקרו אותו האחים ויגיד למצרים, הכל היה מאת הקדוש ברוך הוא, הוא שלח את יוסף לשם.

יוסף הצדיק הבין את זה, ידע שהכל מאת ה', ולכן בסוף אמר לאחים שלו: "ועתה לא אתם שלחתם אתי הנה כי האלקים" (מ"ח, ח). ה' שלח אותי לא אתם, אתם רק הסבה והגלגול מאת ה', הוא מסובב את הסבות בהשגחה פרטית, אתם רק הצנוור.

חסד לאמיים חטאת

יהודי צריך להאמין בהשגחה פרטית שהכל מאתו יתברך. לפני הרבה שנים צהל חסל בחסדי ה' את השיח אהמד יאסין ימח שמו וזכרו, שהיה צורך היהודים. בהתחלה ישאל "גדלה" אותו. מרן הרב עובדיה יוסף צוק"ל אמר להם שיזוהרו מארגון "האחים המסלמים", הם נראים כאלו עושים מעשי חסד, אבל כיון שהיה במצרים, הכיר אותם יותר טוב, וידע שהם שונאי ישראל ורשעים ארוורים. המדינה לא שמעה לו, ומשרד הדתות הישראלי הכיר בהם בתור גממת חסד, והיו מקבלים תקציב מהמדינה. אבל "מהרסי" ומחריביך מפרך יצאו" (ישעיה מ"ט, י"ז). אחר כך אהמד יאסין ימח שמו צורך היהודים שהיה מאותו

ארגון, עשה צרות וחסלו אותו.
טוב מאחר...

יש יהודי צדיק בצרפת שקל שנה היה מביא אתרגים ממרוקו לצרפת, ומוכר אותם שם. הוא היה נוסע לאיזה ערבי אחד שגר בהרים, קונה ממנו ומביא לצרפת, עד שנהיה חבר טוב שלו. באותה שנה שהרגו את אהמד יאסין, נסע גם כן למרוקו לקנות אתרגים, ועדן את הערבי שהוא מגיע. היה קשה לנסע באוטובוסים שם, הם היו ישנים וכל הדרך הנוסעים מטלטלים ללא מנוחה, ולכן רצה לנסע במכונית פרטית שיהיה לו יותר נוח. הוא בא להגיע את הרקב שלו, אבל הרקב לא הגיע. נסה שוב ושוב אבל ללא הצלחה. החליט שיבוא למחרת, אולי אז תסתדר התקלה. למחרת עוד פעם בא להתניע את הרקב, אבל שוב ללא הצלחה, וכך גם ביום השלישי.

ביום הרביעי החליט להזמין איש מקצוע, התקשר למוסך והגיע אליו טכנאי לבדוק את הרקב. שאל הטכנאי: "מה יש לרקב?". ענה לו: "שלושה ימים אני לא מצליח להניע את האוטו". לקח הטכנאי את המפתחות, נסה להניע, והנה פלא, הרקב מנע ועובד כראוי. שמח היהודי שמחה גדולה, והחליט לנסע מיד לערבי מוכר אתרגים. אמנם באחרון של שלושה ימים, אבל טוב מאחר מאשר לעולם לא.

"אתה אדם קדוש!"

כשהגיע לבית של אותו גוי, פתח לו את הדלת, והסתכל בפניו כאלו נפל מהירח. אמר לו המוכר בקול: "אתה אדם קדוש!". התפלל היהודי: "קדוש! למה אתה אומר כך?". השיב הערבי: "אם ידעת להגיע היום, אתה אדם קדוש!". שאל היהודי: "אתה מוכן להסביר לי למה אתה מתפונן?". הסכים הגוי והתחיל לספר לו.

הערבים באותם הימים היו עצבניים שהורידו להם את השיח אהמד יאסין לבאר שחת, אמנם אז מרוקו, אבל בשבילם היהודים כלם אותו דבר. הם ידעו שהוא צריך לבוא לקחת אתרגים, וחונו לו על ידי מארב ליד הבית עם רובה אוטומטי, שברגע שיגיע לבית יירו בו מיד. דם תחת דם. ביום הראשון חכו ולא בא. ביום השני גם לא בא. וכן ביום השלישי. כשראו כך, חשבו שפנארה גלה את התכנית שלהם והלך לערב את המשטרה, לקחו את הדברים שלהם ובחנו.

"והנה עכשיו באת", סיים המוכר את הספור, "איך ידעת שמסך לך לבוא?". אמר היהודי: "לא ידעתי. אבל אם אתה ידעת שהם רצו להרוג אותי, למה לא הודעת לי?". אמר לו: "גם אני בעצמי עליכם בגלל שהרגתם לנו את השיח יאסין"...

וראים כמה אין אמונה בגוים שונאי ישראל, ועל כל פנים רואים את גדל ההשגחה הפרטית, כמה ה' שומר על עושי צונו.

כי תצא למלחמה

פדיון הבן בחירום

הרה"ג רבי רז צבי הרשפינוס שליט"א

שאלה:

קצין קרבי בחזית הלוחמה שבעוד ימים ספורים חל יום פדיון הבן לבנו. והקצין לא יוכל לחזור לביתו לצורך פדיון הבן. כיצד הנכון והראוי לנהוג במצב זה כדי לא לעכב את המצווה, והאם מותר לקיימה ע"י שליח?

תשובה:

א. מצוות עשה מהתורה (במדבר יח, י"ד-ט) על האב לפדות את בנו הבכור בגיל חודש ימים. אין הבכור ראוי לפדיון עד שיעברו עליו שלשים יום, ואחר שלשים יום יפדנו מיד שלא ישהה המצווה ואם חל יום ל"א להיות בשבת אין פדיון אותו בשבת אלא ימתין עד יום א' (ש"ע י"ד ס"ה).

ב. במצב חירום או בכל מצב אחר כאשר התינוק בן חודש ימים ואינו נמצא בקרבת אביו, יש להשתדל להפגיש את האב עם הכהן הכי כשר והמיוחס שניתן למצוא לפדות לו את הילד, ואין שום צורך שהתינוק יהיה נמצא במקום הפדיון, וכך זה מועיל.

ג. במידה ולא נמצא שם כהן, או שמכל סיבה שהיא אין אפשרות ביד האב לקיים את המצווה בעצמו, הפדיון יידחה לאחר שהאב יחזור בשלום לביתו, וזה עדיף מאשר לקיים את הפדיון ע"י שליח.

דין הלכתי והמקורות

1. הלכה ידועה בכל התורה - שלוחו של אדם כמותו (קידושין דף מא ע"ב), ולכן מסברה פשוטה גם לגבי פדיון הבן אפשר למנות שליח לקיום המצווה. אולם לדעת הרמ"א (ס"ה סעיף י) ע"פ שו"ת הריב"ש (ס"ה קלא) אי אפשר לפדות את הבן ע"י שליח, וראה בגר"א (ס"ה יז) שהעיר - כי הלא בכל מקום שלוחו של אדם כמותו, ומאי שנא מצוה זו. ועוד שגם אין כאן אלא תנינת מתנות כהונה, כי פדיון הבן בכלל כ"ד מתנות כהונה המה כמבואר בדברי הרמב"ם (הל' בכורים פ"א), ולא צריך בזה דין שלוחות כלל. ובשו"ת מהר"י אסאד (י"ד ס"ה י"ד) הביא ראייה

דמהני שליחות בפדיון הבן מהתורה עצמה, ממה שמשנה רבנו הוא זה שפדה את מאתיים שבעים ושלוש הבכורים העודפים על הלויים בחמשת שקלים שנתן לאהרן ולבניו, ע"ש. וראה בחת"ס (י"ד ס"ה רצג) שכתב ליישב ע"פ הדרש שכיון שפדיון הבן זכר למכת בכורות, ובמכת בכורות דרשו בסדר ההגדה "ועברתי בארץ מצרים, אני ולא מלאך" לכן גזרת הכותב שאין שליחות בפה"ב.

2. ואף שדעת רוב האחרונים אינה כהרמ"א (ראה פתחי תשובה סקט"ז), ולכן להלכה עיקר הדין שיכול למנות שליח גם בפדיון הבן, מכל מקום נכון יותר לדחות את קיום פדיון הבן לזמן שיחזור לבית, כי מלבד שקיימת מחלוקת אם אפשר לקיים ע"י שליח, גם ישנה מחלוקת איך יברך השליח כמבואר בשו"ת יב"א (ח"ח חיד"ו ס"ה לא). ולכן ראוי להימנע מלקיים ע"י שליח. ועוד שלכל הדעות המצווה מן המובחר היא "בו ולא בשלוחו", וכתב החכם צבי (סימן ק) שכל שאפשר לו לקיים היום מצווה שלא מן המובחר ולמחר מן המובחר - טוב להתמתן למחר, ואין בזה משום מעבירין על המצווה.

3. וא"כ לסיכום, מתבאר שמכל צדדי ההלכה עדיף יותר להתמתן שהאב יחזור בשלום לביתו ואז יפדה בנו, מאשר שייפדה ע"י שליח. וזה אף על פי ש"א שלאחר שלושים יום כל יום שמשעה את המצווה עובר באיסור, מכיון ששיטת רוב הפוסקים אינה כן, כפי שהעלה בשו"ת יב"א (ח"ח חיד"ו ס"ה קה ח"א אג"ת) לכן עדיף לאחר כדי לקיים את המצווה על ידי עצמו, וכן פסק בספר אוצר פדיון הבן (פרק ט) בשם שו"ת שבט הלוי (ח"ד ס"ה טו), וכ"כ בספר דרך אמונה (בכורים פ"א סקט"ח).

4. החפץ לקיים את מצוות הפדיון בזמנו וע"י עצמו, אך אין שם בקרבת מקום כהן, אם יכול לזכות את דמי הפדיון לכהן שלא נמצא לפניו ע"י ישראל? זו מחלוקת אחרונים, לדעת הנתיבות (ר"מ רמג ק"י) יכול האב לזכות לכהן אף ע"י ישראל אחר שאף שהוא לא ראוי לקבל לעצמו, מכל מקום יכול לזכות לצורך הכהן. אמנם דעת המחנה אפרים (הל' זכיה ומכירה ס"ה לג) ועוד אחרונים כמובא בספר אוצר הברית (שם) אינה כן, ואין לזכות לכהן ע"י ישראל, שדייקו כן מהירושלמי בפאה (פ"ד ה"ה) שכל שאין מזה יכול לזכות דבר לעצמו הרי אינו יכול לזכותו לאחר, ולכן לדעתם אי אפשר לזכות לכהן ע"י ישראל מפני שאינו יכול לזכות בפדיון לעצמו. ולאור זאת, הנכון שכאשר אין כהן לפניו ימתין לפדות את הבן לאחר שיחזור לביתו.

גליון
337

הלכה נאמנה

ביום השמיני של חג הקוראנים [בפרשת הנשיאים] ביום השמיני, התשיעי, העשירי, אחד עשר וישינים עשר. ויש אומרים שכל עולה נתן לו לקרא שני ימים, אבל לא עושים ככה, אלא כלם קוראים ביום השמיני. הפנה קורא ביום השמיני שלושה פסוקים, השני קורא עוד שלשה פסוקים, והשלישי חוזר ביום השמיני ומשקו עד "כן עשה את המנורה". למה? כי זה היום השמיני של חג הקורא, אין לנו יום תשיעי ועשירי בחג הקורא, לכן כל העולים כלם קוראים ביום השמיני, והאחרון ממשקו הלאה עד פרשת בהעלתך - "כן עשה את המנורה". ולמה קוראים "בהעלתך" בחג הקורא? יש שם (בפרשת בהעלתך) רש"י ונפלא בשם המדרש, ששקראו אחרון שכל הנשיאים הקריבו והשקט שלו (לוי) לא הקריבו (הקריבו שנים עשר נשיאים, מנשה לבד ואפרים לבד, ושבת לוי לא הקריבו בכלל). אמר למה נגרע אני ושקטתי אמר לו הקדוש ברוך הוא: שלך גדולה משלכם, שאתה מדייק ומטיב את הנרות, עד פאן. ולכן בא הפסוק "בהעלתך את הנרות" סמוך לפרשת הנשיאים. (גליון 240 אות ח).

לסען תספר

ופרסם את זה לכלם. אמר לו הרב: תמורת זה שאתה שומר עלינו, אני מברך אותך, שתעלה מעלה מעלה. ואתה שנה עלה לעבד איון אל אבדיו' שהיה שר המשטרה, עלה ונעשה שר הפנים, ובא לרב ואמר לו: תודה רבה על הברכה שלך. אמר לו הרב: הברכה שלי הייתה כפולה, כי אמרת לי "מעלה מעלה" פעמים. עלית רק מעלה אחת, ונשארה לך עוד מעלה. ובאותה שנה נתמנה להיות "נשיא תוניסיה" במקום ברגיכה! אמר לו רבי חיים: זה "מעלה מעלה" שאמרתי לך; ומאותו הזמן כל דבר שרבי חיים היה מבקש ממנו היה נותן לו. ויום אחד רבי חיים זצ"ל חלה בעוונות במחלה הידועה, והוא הלך אליו ואמר לו: רבי, אם אתה רוצה לעלות לישראל שטיפולי בך יותר טוב, תעלה. אתה לא צריך לעשות "חכמות" כאילו אתה עולה לצרפת וממשיך לישראל, אלא אני מרשה לך לטוס ישירות לישראל בלי שום בעיה, ועלה לקאן. אבל כבר היה מאחר, ואחרי חדש-חודשיים (לא יותר) הלך לעולמו. והוא היה למדן גדול, והיה מעמיד תלמידים רבים בכל מסירות נפש. (גליון 337 אותיות י"ו וי"ח).

הגאון ר' חיים מאדאר זצ"ל

השבוע היה יום האזכרה של רבי חיים מאדאר זצ"ל [הרב הראשי לתוניסיה], הוא חי 71 שנה. בסוף ימיו חלה במחלה, ובא אליו הנשיא [נשיא תוניסיה] ששמו 'עבד איון אל אבדיו'. ובהתחלה הנשיא היה היה שר פשוט, והנה יום אחד אמר מי זה רבם של היהודים? אמרו לו: זה רבי חיים מאדאר. הלך אליו ושאל אותו: מדוע היהודים שלכם, לא הולכים בדרך שלנו הרגילה, וכאשר הם עובדים בשוק, הולכים בדרך עקלתון. למה לא תלכו ישר? אין לכם מוח ישר? אמר לו: תבוא אתי לשוק ותראה מדוע אנחנו לא הולכים ישר. הלך איתו ופתאום יצאו סטודנטים - אנשים בני בליעל - מהאוניברסיטה שלהם, והתחילו לתת לרב מכות, (הם לא ידעו שהולך איתו שר חשוב). אמר לו הרב: אתה רואה בגלל זה אני צריך לעקוף את הדרך. אמר לו: ככה? אני "שר המשטרה" ואני אשגיח שאף אחד לא יעשה כדבר הזה. למחרת שלח אנשים חרט, שלא ידעו שהם שוטרים, והסטודנטים האלה עשו צרות כרגיל, תפסו אותם והשליכו אותם לכלא. ומאז הפסיקו ההצקות, ואמר לרב עקשו אתה יכול להיות בטיח שאף אחד לא יגע בכם.

ידע תדע

שבעה נרות? יאמרו לך כי זה כמו המנורה של בית המקדש! זה הכל! לכן עושים שמונה לומר לה: אתה יודע. יש פאן סבה מיחדת, שהרי המנורה היה בה רק שבעה! (גליון 42 אותיות י"א וי"ב).
ג. האבן עזרא אוהב לעשות חרוזים וחדושות משמות בני אדם. אמר: "היינו בסעודה אחת, וראיתי עיר דוד על עיר בלעם, ואבי יהושע בתוך העם, ואבני אבנר בראש כלם. יהושע אכל אביו, בנמיני אכל אמו, ובלק אכל אביו". מה הוא מדבר? "ראיתי עיר דוד על עיר בלעם" - "עיר דוד" זה בית לחם, "עיר בלעם" זה פתורה, ופרשו בארמית שלחן. וכוננו שהיה שם לחם על השלחן. "ואבני יהושע בתוך העם" - "לאביו של יהושע קראו נון, ונון בארמית זה דג, וכוננו שהיה שם דג שמו בתוך העם. "ואבני אבנר בראש כלם" כי אבנר היה בן נר, והפנה שהיה נר דולק בלילה בראש כלם. "יהושע אכל אביו" - יהושע בן נון אכל את הדג. "בנמיני" (בן רחל) אכל בשר רחלים. "אכל אמו" - "ובלק אכל אביו". אף פתאום הגיע בלק עם יהושע ודוד? שמע שישנו מיניסטר בלעם, אז הוא בא אליו... אכל הפנה "ובלק אכל אביו" כי בלק היה בן צפור, והוא אכל בשר צפור...
ויש לו גם חידה אחרת: מי הוא הבן שהוא אב לאביו? זה אבנר בן נר. כי אביו היה "נר", והוא נקרא אב נר. וכן על זו הדרך. היי נהנים מחידות פאלה, וזה היה בדרך כלל אצל חכמי ספרד. צריך ללמד. אומרים על האבן עזרא שפעם אחת התאחר לבוא מבית הכנסת, ואשתו שלחה לו עם תלמיד: תגיד לבעלי שהיה את שמו. שמע את זה האבן עזרא, ומד הגיע הביתה. שאל אותו התלמיד: מה היא התפנה? אמר לו: אם תהפך את שם "אברהם" [שמו של האבן עזרא] יצא לך: מהר בא!... אני מחכה לך.

א. האשכנזים נוהגים שיום שמיני של חג הקוראנים הוא כמו הושענא רבא, והם נוהגים לקרא לו "פסקא טבא", מה זה פסקא טבא? פתקא טבא, שיהיה לך פתק טוב מהשמים, וכמו שאומרים בהושענא רבא. אבל אין מקור לזה, ולא מצאנו את זה, לא בדברי האר"י ולא בכף החיים וכו', אבל ככה החסידים אומרים כבר מאתיים שנה. ועשו לזה גזרה שנה: פאן פתוב "זאת חגפת המזבח" (במדבר פרק ז' פסוק פ"ד) ובישעיה כתוב "בזאת יכפר עון יעקב" (י"ז, ט'), אז "בזאת" - ביום שאומרים זאת חגפת המזבח שנה יום אחרון של חג הקוראנים. "וכפר עון יעקב" - ואני מצאתי רמז לזה, כי אותו יום שבוע של הושענא רבא (או שמחת תורה) זה אותו יום של "זאת חגפת". הרבה כותבים יום זאת חגפה, אבל זה לא נכון, צריך לומר יום "זאת חגפת" לא חגפה. (גליון 43 אות כ"ז וגליון 240 אות ט').
ב. מרן ה'בית יוסף' (אורח חיים סימן תר"ע) שואל, הרי בפך השמו שמצאו החשמונאים בבית המקדש היה שמו שהספיק ליום אחד, אם כן יום אחד אינו נס. אז מדוע עושים חג הקוראנים שמונה ימים? ותרץ פמה תרוצים, ועל התרוצים יש קושיות. והפרי חדש (שם) תרץ תרץ הכי פשוט ונפלא. שאת היום הראשון עשו זכר לצאחון, הנצחון לא מגיע לו יום של שמחה? וישאך שבעת הימים בגלל נס 'פך השמן'. יש ספר שיש בו מאתים וחמשים תרוצים על קשית מרן הבית יוסף (קנימסרוא: ג'ר') - התרוצים של מרן, אחד של 'פרי חדש', אחד של 'טורי זהב' [הפ"ז], ואחר כך כל המרבה להוסיף הרי זה משובח. אני הספיק עוד תרץ אחד, אמרתי שאם היינו עושים רק שבעה ימים, אזי במשך הדורות היו באים אנשים ומכחישים: "מי אמר שרק נס?" ואם תשאל אותם: "אם כן למה עושים

חידה

מה המשותף בין "ויאמרו בגויים" ל"ירעם הים"

תשובה לחידה נמצאת בעלון הנוכחי.

